

Een ander spoor naar vernieuwing in de basisinfrastructuur

Aanleiding:

Tijdens de raadsvergadering van 11 april 2013 stelde de Haarlemse gemeenteraad de nota "Samen voor Elkaar, op weg naar een nieuwe sociale infrastructuur in Haarlem" vast. Hiermee werden de kaders van de nieuwe sociale infrastructuur van Haarlem vastgesteld, waarin de volgende clusters zijn georganiseerd: eigen kracht in eigen netwerk (1), basisinfrastructuur op wijk- en stadsniveau (2), informatie, advies en doorverwijzing (3), sociaal wijkteam (4), specialistisch aanbod (5) en gedragsverandering (6).

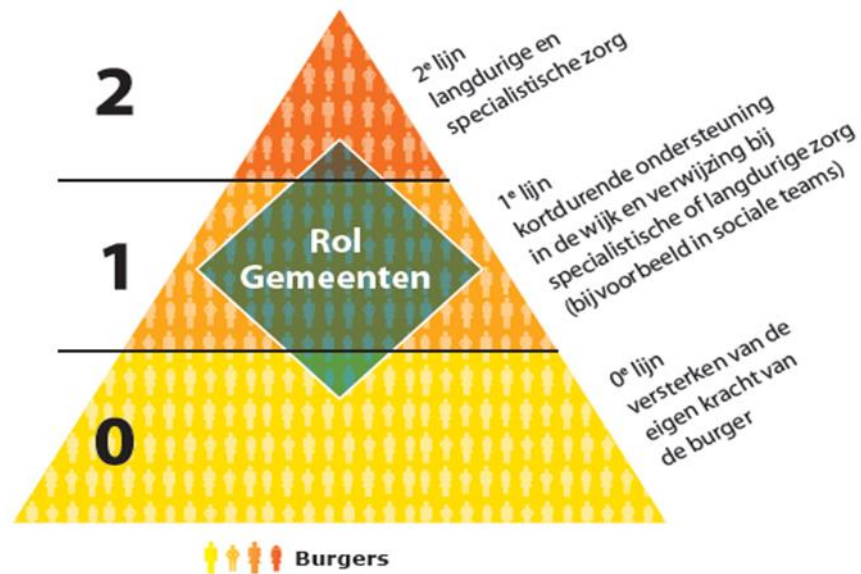
Het financiële uitgangspunt is: werkbudget is gemeentelijk budget, programma 3, 4 en 7 voor het sociaal domein (inclusief de budgetten voor de verschillende decentralisaties). Aangezien de rijksmiddelen voor de decentralisaties pas per 2015 door het Rijk worden gedecentraliseerd, het nog onduidelijk is wat de exacte bedragen zijn en in ieder geval zeker is dat dit met een flinke taakstelling gepaard zal gaan moet het college op zoek naar middelen om te kunnen voor-investeren om op een andere manier te gaan werken zodat er minder beroep op specialistische zorg wordt gedaan om de taakstelling straks op te kunnen vangen. Het college wil door herschikking van de middelen hier ruimte voor vinden door de bestaande huidige subsidierelaties af te bouwen en wel per juni/juli 2014. De door het college voorgestelde proces van afbouw vergt een formele opzegging van 1 jaar voorafgaand aan de eerste afbouw

Kritiek:

Vanuit de commissie samenleving werd door bijna alle partijen kritiek geuit op een aantal punten:

- Onvoldoende zorgvuldigheid in het proces. Ter vergelijking werd genoemd de wijze waarop het proces van de bezuinigingsoperatie van 3 miljoen op subsidies volgend uit het coalitieakkoord was vormgegeven
- De rol van de raad: bij de begroting moet de gemeenteraad doelen en maatschappelijke effecten vast stellen op basis waarvan het college tot uitvoering kan overgaan. Daardoor is voor organisaties op dit moment niet duidelijk waar zij straks aanbod op kunnen doen
- De criteria op basis waarvan het college het besluit per organisatie motiveert en de redelijke termijn van afbouw bepaalt zijn nog niet helder
- Er wordt een generieke maatregel getroffen op alle subsidierelaties in het sociale domein, ongeacht of de relatie nu wel of niet tot de basisinfrastructuur wordt gerekend
- Onhelder wat de beoogde investeringen behelzen, waar de kosten van de investeringen op gebaseerd zijn en hoe gemeten gaat worden of deze investeringen de verwachte verschuiving op gaan leveren
- Onvoldoende bekend is wat de huidige preventieve manieren van werken opleveren om een goede vergelijking te kunnen maken

Taken en verantwoordelijkheden in het lokale sociale domein

Pyramide is gebaseerd op model van de gemeente Almere

Het gewone leven (zo lang mogelijk)		De bijzondere setting (zo kort mogelijk)	
Inzet Burgerkracht	Eigen kracht versterken	Actief helpen	Regie (deels) overnemen
<ul style="list-style-type: none"> Eigen kracht Sterke leefomgeving 	<ul style="list-style-type: none"> Lichte kortdurende ondersteuning Vroegtijdige herkenning Informele steun Klein = klein Financiële ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> Signaleren en aanpakken 1 gezin, 1 plan Liefst ambulant Behoud regie Ruimte professional 	<ul style="list-style-type: none"> Veiligheid Opname instellingen <i>Deels gedwongen</i> Onder Toezicht (OTS) Jeugdzorg+
ca. 85%		ca. 13%	ca. 2%

Voorgestelde investeringen door het college:

Investerings	Kosten (€)	Onderbouwing	Alternatief
Bevorderen vrijwillige inzet	550.000	Uitrol BUUV 500.000 en centrale ingang ¹ vrijwillige inzet 50.000	'we helpen' ≤37.768 per jaar+ 7000 eenmalig voor BUUV interface + inzet professionals ² . Bij keuze voor wijkgericht werken is een centrale ingang niet logisch of kan de vrijwilligerscentrale hier een rol in spelen
Extra bevorderen mantelzorg	70.000	Versterking mantelzorg en mantelzorgondersteuning	(2012/52054) Evaluatie en inbedding uitvoering plan van aanpak Verbeteren van de ondersteuning aan mantelzorgers in 2012 extra middelen €71.600
Sociale wijkteams	600.000	Worden bekostigd uiterschikking van huidige activiteiten en tijdelijke middelen preventiegelden Haarlem Oost en Schalkwijk	Vanaf 2015 komt er vanuit het Rijk ca. 500.000 via het gemeentefonds voor inrichting sociale wijkteams
Inkoopexpertise	20.000	Externe training en advies accountmanagers	
Innovatiebudget 2014	300.000	KN 2012 ³	Dekking uit reserve WMO conform KN 2012
Kantelmogelijkheden	500.000	Individuele voorzieningen AWBZ en Jeugd kantelen naar collectieve voorzieningen (dagbesteding/respijtzorg)	Bij Jeugd wordt nu al ruimte gegeven om i.o.m. de provincie met bestaande aanbieders te experimenteren met ambulante zorg voor lichte zorgvragen ⁴
Ongewenste effecten	160.000	Afbouw subsidies kan tot ongewenste effecten leiden(producten/dienstverlening waarin we juist moeten investeren)	Bij een duidelijk zorgvuldig proces met heldere doelen en effecten zou dit risico minder moeten zijn.
Totaal	2.200.000		
Totaal -/- sociale wijkteams	1.600.000		Bedrag kan dus lager uitvallen

¹ Bij de beantwoording van de vragen wordt vermeld dat dit op verzoek is van de partners in de stad, men krijgt vanuit de gemeente verschillende verhalen hier over. Een centrale ingang zou een soort achter vang kunnen zijn. Onder leiding van de vrijwilligerscentrale komen de organisaties zelf met een voorstel

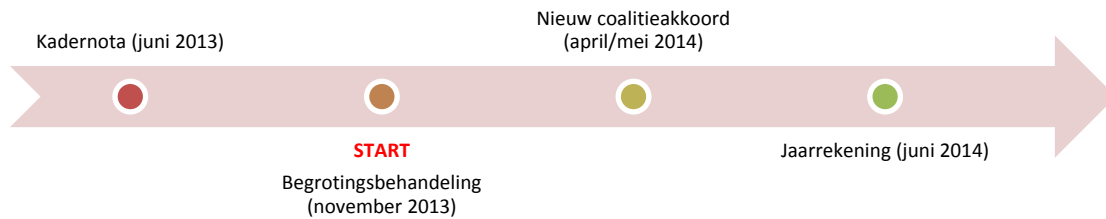
² BUUV gebruiken als instrument en verankeren in de wijkinfrastructuur met partijen. Door mogelijke inzet landelijke infrastructuur kennisdeling, mobiele app etc.

³ Innovatiebudget: 2014-300.000, 2015-200.000, 2016-100.000

Het college stelt jaarlijks een uitvoeringsprogramma Samen voor elkaar op. In dit programma zijn tevens de decentralisaties opgenomen. **De geraamde kosten van het uitvoeringsprogramma 2013-2016 worden gedekt uit de reserve Wmo.**

⁴ Op vergelijkbare wijze zou je de samenwerking met AWBZ gesubsidieerde instellingen kunnen zoeken. Een aantal krijgen ook al WMO geld (zie lijst) en dat geld zou ingezet kunnen worden om in samenwerking met de maatschappelijke organisaties in de stad aan de slag te gaan (evt. middelen regionale sociale agenda's provincie en experimenteerruimte Rijk nodig)

Alternatieve route

Wat is er nodig:

1. Maatschappelijke effecten en beleidsdoelen en prestatie-indicatoren voor de nieuwe sociale infrastructuur en de basisinfrastructuur in het bijzonder, door de gemeenteraad vastgesteld bij de begrotingsbehandeling 2014.⁵
2. Inzicht in hoe de nog te voeren takendiscussie al dan niet van invloed kan zijn op het veranderingsproces en welke risico's dit met zich meebrengt.
3. Een helder geschetst perspectief met in acht neming van de onzekerheden van de ontwikkelingen bij het Rijk. (operationaliseren van de visie en de leidende patronen)
4. Een nulmeting van de huidige situatie om straks voldoende meetbaar te maken welke effecten de andere manier van werken oplevert.
5. Heldere afbakening van wat onder basisinfrastructuur wordt verstaan en wat daarbuiten valt. Wat doe je straks niet meer?
6. Een heldere keuze voor wat onder de integrale aanpak op wijkniveau valt en waar nog doelgroepenaanpak voor blijft bestaan of wordt ingezet. Wat organiseer je op wijkniveau, wat op lokaal niveau en wat op boven lokaal niveau.
7. Heldere procesomschrijving van de systematiek: welk instrument (subsidie/inkoop/aanbesteding), voor welke termijn en indien wijkgericht: op welke wijze (gebiedsgericht aanbesteden, subsidie verstrekking via hoofdaannemer/onderaannemers etc.)
8. De processen rond het huidige traject rond prestatieplannen en de (ambtelijke) uitvraag mbt de nieuwe infrastructuur gezwaluwstart worden.
9. Het formuleren van een set criteria op basis waarvan het college straks het besluit per organisatie kan motiveren en de redelijke termijn van afbouw kan bepalen. Een snellere afbouw is daarbij in overleg met organisaties ook mogelijk.
10. Een heldere planning van het aankomende proces met duidelijke beslistmomenten, waarbij zorgvuldigheid richting partners in de stad in acht wordt genomen, met oog voor de mogelijke personele gevolgen voor de bestaande relaties. Daarbij kan de gemeente ondersteuning bieden (in faciliterende zin) bij de opzet van een mobiliteitspool door de organisaties.

⁵ In de brief vraagformulering van 5/6/2013 stelt het college: *'Kort gezegd start de nieuwe vraagformulering bij een herijking van maatschappelijke effecten en programmadoelen binnen de programma's 3,4 en 7*

Proces voorstel

September 2013	November 2013	November/December 2013	November 2013	Twee weken na dagtekening van de brieven	2014	1 januari 2015
Bespreking in commissie en raad van doelen en effecten na ambtelijke subsidie - dialogen	Formele vaststelling doelen en effecten bij begroting	Bestaande relaties anticiperen in 2014 al op de nieuwe manier van werken, door binnen hun bestaande budgetten (nieuw voor oud) alvast invulling te geven aan vernieuwing binnen de basisinfrastructuur ⁶	Besluit per 1 januari 2015 ⁷ afbouw bestaande relaties en opbouw op basis van nieuwe doelen en effecten. Versturen van brieven	Uiterlijke datum voor het indienen van een zienswijze	Start nieuw voor oud invulling door bestaande relaties. Traject uitvraag/aanbod nieuwe dienstverleningspakketten	Start afbouw bestaande subsidierelaties,

Commitment

Het bovenstaande alternatieve spoor heeft alleen kans van slagen als de huidige spelers in het maatschappelijk veld zich committeren aan het bovenstaande en daarbij de samenwerking met elkaar zoeken. Dit commitment wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst, die nog zal worden opgesteld na helderheid over bovenstaande 10 punten.

⁶ Hiermee kan zonder verdere verplichtingen voor de toekomst al vast getest worden of bestaande relaties in staat zijn om op een gekantelde wijze te werken. Hiermee wordt tevens (tijdelijke) invulling gegeven aan de beoogde innovatie in 2014.

⁷ Indien het proces al meer dan voldoende helderheid heeft geboden, kan er voor gekozen worden om de ingangsdatum 1 december 2014 te hanteren

Samenwerkingsovereenkomst